

Motion till riksdagen 2006/07:Ub9

av Marie Granlund m.fl. (s)
med anledning av prop. 2006/07:43

Frihet att välja – ett ökat inflytande för universitet och högskolor när styrelseledamöter utses

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen avslår regeringens förslag till lag om ändring i högskolelagen (1992:1434).

Motivering

Universitet och högskolor tjänar ett allmänt samhällligt intresse. Staten måste kunna garantera en fri forskning och undervisning med hög kvalitet oberoende av externa intressen och finansiärer. Därför finansierar staten universitetet och högskolorna med nästan 45 miljarder kronor per år. Formellt är högskolor och universitet myndigheter med nationella uppdrag inom utbildning och forskning.

Statsmakterna fattar övergripande beslut om omfattningen och inriktningen av verksamheten inom högskolan. Besluten om den närmare inriktningen och uppläggningsen av verksamheten har däremot numera i stort sett helt överlämnats till lärosätena själva. Det gäller t.ex. de viktiga besluten om utbildningsutbudet, högskoleutbildningens dimensionering och utbildningsinnehåll. Mot denna bakgrund är det rimligt att regeringen ska utse vilka som ingår i lärosätenas styrelser. Staten måste ta ansvaret för de viktiga samhällsfunktioner som universitet och högskolor svarar för. Därför är Socialdemokraterna emot de förändringar som föreslås i propositionen där regeringen frånhänder sig rätten att utse flertalet av styrelseledamöterna samt ändringar av förfaranden som föreslås vid utseende av styrelser.

Högskolorna är en del av samhället och har en viktig samhälllig uppgift. Det är viktigt att olika perspektiv som politik och näringsliv finns representerade i universitet- och högskolestyrelserna. Styrelserna har det yttersta ansva-

Fel! Okänt namn på

ret för verksamheten och skall se till att denna bedrivs enligt lagar och förordningar. De ledamöter som regeringen utser har sin bakgrund i olika delar av samhället som har relevans för högskolans verksamhet. Det kan ses som en del av högskolans tredje uppgift, att samverka med det omgivande samhället och informera om sin verksamhet.

Socialdemokraterna avvisar även förslaget att rektor, eller annan anställd vid universitetet eller högskolan, skall kunna utses till styrelseordförande. Det finns en klar skillnad mellan rektors uppdrag och styrelse samt styrelseordförandes uppdrag. Styrelsen ansvarar för långsiktiga strategiska frågor och har det samlade ekonomiska ansvaret. Rektor fungerar som chef för högskolan eller universitetet och har ansvar för driften och verksamheten. Högskolan måste kunna fatta beslut om omfördelning av resurser, det kan vara svårt i en organisation av kollegial karaktär. Därför är rektors och styrelsens roll och ansvar viktig. Det är normalt med en tydlig rollfördelning mellan den beslutande och den exekutiva funktionen både inom statlig och privat verksamhet. Socialdemokraterna anser, liksom flera remissinstanser som Statskontoret och Riksrevisionen, att det finns en risk för otydlighet vad gäller intern styrning och kontroll om rektor också är ordförande. Av remissvaren framgår även att många anser att den nuvarande ordningen fungerar bra och att de för egen del inte kommer att föreslå rektor som ordförande. En extern ordförande tillför mycket till styrelsen i form av kunskaper, erfarenhet och kontakter. Högskolestyrelserna behöver en bred och allsidig sammansättning med erfarenheter från olika håll i samhället.

Avslutningsvis anser Socialdemokraterna att propositionen omotiverat har hastats fram. Vi delar bl.a. Höskoleverkets kritik att propositionen saknar resonemang och analys kring vad förslagen kommer att innebära.

Stockholm den 6 februari 2007

Marie Granlund (s)

Mikael Damberg (s)

Louise Malmström (s)

Peter Hultqvist (s)

Thomas Strand (s)

Agneta Lundberg (s)

Ibrahim Baylan (s)

Magdalena Streijffert (s)